

3016

in: *Handelingen Kon. Kring
Oudheidkunde, Letteren e Kunst
van Mechelen, deel 85, 1981, Mechelen 1982
p. 244 en 268*

door: *St. Vandenberghe*

Het oudheidkundig bodemonderzoek in het Mechelse in 1980 en 1981 ⁽¹⁾

Sinds geruime tijd publiceren wij in dit jaarboek een uitgebreide reeks opgravingsverslagen omtrent noodopgravingen in het Mechelse (2). Aanvankelijk was dit vooral een « eenmansbedrijf », waarbij soms mocht gerekend worden op de hulp van enige medewerkers. Thans is de Mechelse Vereniging voor Archeologie v.z.w. geëvolueerd tot een volwaardige groep gemotiveerde amateur-archeologen. Zoals verder meermaals zal blijken werd aldus onze opdracht in ruime mate verlicht, en werd door een goede takenverdeling een zeer goed resultaat bekomen. Het tijdschrift dat door de MVA wordt verzorgd, bevat een ganse reeks kleine en grote opgravingsverslagen, vondstmeldingen, etc. In deze kroniek worden de nieuwste gegevens uit de periode 1980-1981, welke al dan niet door de MVA werden verricht, gecentraliseerd. Bovendien worden enige oudere ontdekkingen in de binnenstad langs dit jaarboek breder verspreid, en op een uniforme manier afgebeeld.

A. Vondsten en onderzoekingen uit de periode 1980-1981

ST.-KATELIJNENSTRAAT 38-42

In een vorige bijdrage hebben wij reeds gesproken over een stucco-reliëf, dat aldaar werd aangetroffen, en vóór de vernieling werd gefotografeerd (3). Onmiddellijk palend aan deze 18de-eeuwse woning, merkten wij toen enige eind 18de-eeuwse afvoerbuizen op in rood aardewerk. Ze waren deels ingewerkt in een muur, maar werden in mei 1980 vrijgemaakt. Deze buizen waren vertikaal in elkaar geschoven, en vormden also een afvoerleiding van een privaat. Het zijn handgevormde pijpen met binnenwaarts oranje-groenig loodglazuur (zeer veel kalkaanzetting). Lengte ca. 45 cm; \emptyset spie 15 cm; \emptyset mof 20 cm. Afb. 1 (in situ).

Afb. 1. St.-Katelijnestraat. Afvoerbuizen in situ. Foto St. Vandenberghe.

(1) Tekeningen B. Vandenberghe, St. Vandenberghe en F. De Buyser. Foto's: P. Raffo, St. Vandenberghe, W. D'Hoogh, P. De Prins, ACL en Gemeentekrediet van België.

Afmetingen: h. = hoogte; \emptyset r. = diameter rand; \emptyset ba. = diameter basis.
(2) Hiervoor verwijzen wij naar de bijna jaarlijkse opgravingsverslagen, sinds 1968 in de HKOM gepubliceerd.

(3) ST. VANDENBERGHE, 1979 (Cuypers), p. 132-138.

VROUWVLIET

In de p
door N.V. B
Antwerpse
Verschillen
grondmassa
personen g
gedaan. In
ontworde
materiaal w
Ter ho
Mechelen,
fortjes kun

Door
gedeelte va
bij de brug
dezelfde co
worden on
taal liggen
rust op ve

De fu
constructie
4,7 m. D
planken e

Zeer
naar het
afbuigt. E
met een
gehouden
12 cm), g
takken is
twijfel: v
takkenbu

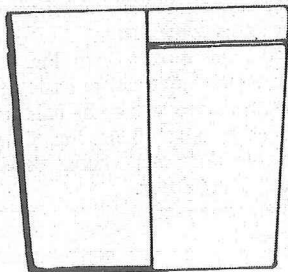
Tijde
losse von
elders in
en geel
herkoms

Een
(atelier F
wapensc
een wap
kelijk c
p. 48, n

Var
kruik in
SELTE.
173/S.
(Wester
 \emptyset ba. 9

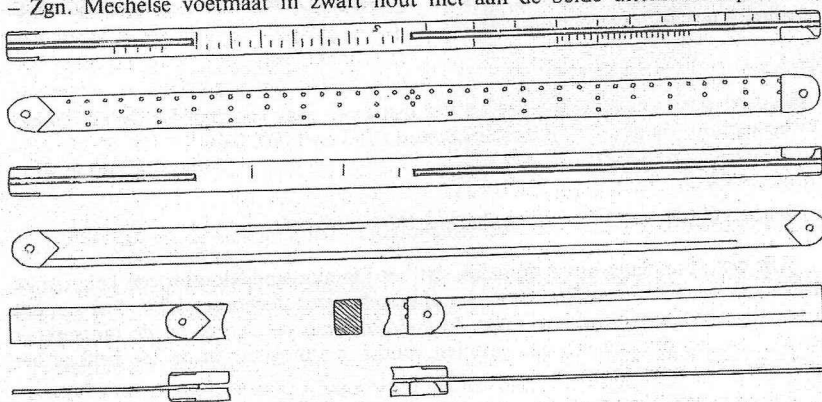
Raghenoplaats verbindt. Daarbij werd zeer veel Dijleslib gebaggerd, dat op een verwilderd terrein op het Mechels Broek werd gestort. Door verschillende personen werden vondsten gedaan, waaronder wij hier de voornaamste citeren :

- Tinnen bekertje van vrij recente datum, met onderaan het ingestempeld Mechels wapenschild waarboven de initialen IVM (de laatste letter is vrij onduidelijk). H. 5,9 cm ; \emptyset ba r. 6,3 cm ; \emptyset ba. 5,5 cm. Afb. 21. Het merk in kwestie werd niet weergevonden in E. Van Autenboers' werk (27). Het gaat hier waarschijnlijk om een vroeg 19de-eeuws bekertje.

Afb. 21. Vollemolen.
Mechels tinnen bekertje.
Tekening B. en St. Vandenberghe.

- Maatkan in steengoed met cobaltblauw (fragmentair), voorzien van een snavel en een sierlijk vertikaal handvat. Op de buik zijn de letters « LITRE » aangebracht. H. 19,5 cm ; \emptyset r. 8 cm ; basis ontbreekt. Bouffioulx, 1ste helft 19de eeuw. Niet afgebeeld.
- Rechthoekig U-vormig element in rood aardewerk, met volledig vuil donkerrood loodglazuur en fragmenten van scherfjes met wit slib. Lengte 34 cm ; breedte 5,5 cm ; hoogte 7 cm. Niet afgebeeld. Dit vrij mysterieus voorwerp kan in verband gebracht worden met de 17de of 18de-eeuwse produktie van het Potterijstraatje. Vermoedelijk werden op deze elementen de potten opgestapeld, of werd het overtollig glazuur afgevoerd (?). Het stedelijk Museum « Hof van Busleyden » te Mechelen, bewaart fragmenten van identieke voorwerpen. Ze werden immers door J. Uytterhoeven in de Potterijstraat gevonden in 1938 (28).
- Zgn. Mechelse voetmaat in zwart hout met aan de beide uiteinden koperbeslag

Afb. 22. Vollemolen. « Mechelse voet ». Tekening F. De Buyser.

(27) E. VAN AUTENBOER, 1961, p. 5-197.
(28) J. UYTTERHOEVEN, 1938, p. 139-141.

waarin rivet meetbladen drie koperer eens is ond gelijkaardig nemen, waa meetblad m duim).
Lengte : 27,1
Volgens de « Malines », j timen. Volg aangebracht

ST.-KATELIJNE

In de loop St.-Katelijnest 1632, en heet ruimte vrijer opgegraven ui
- Zgn. stoofp Binnenwaar H. 10 cm ;
- Een schotel Binnenwaar H. 7 cm ; \emptyset
- Zeer grote geknepen re schouder, z Buitenwaar H. 58 cm ; ca. 1800 (?)

Afb. 23. St.-l in steengoed.

SCHOUTETSTR

Een klein muros (geleg Stassartstraat, werd in 156 door de Spar de Clerck, sc oprichtten. I

(29) E. v twee belangr
H. DE SCHRUI
(30) [S. 1